

e-novičke

april 2012

Dragi bralci, pred vami je aprilka številka letošnjih e-Novičk. V njej se na uvodnih straneh oziramo nazaj, na 20-letno prehojeno pot, in razmišljamo o delu v prihodnje na samostojni poti. Seveda pa pišemo tudi o vsem tem, česar ste vajeni do sedaj v že utečenih rubrikah. Želim vam prijetno branje, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Za samostojni ACS	2
20-letnica ACS	2-4
Razmislek o delu v prihodnje	2
Domače novičke	5-8
Doseganje kriterijev pri podaljšanju pravice za uporabo znaka POKI	5
Nacionalno poročilo o uresničevanju Belémskega akcijskega načrta CONFINTEA VI	5
V Cerknici smo izpeljali usposabljanje za uporabo multimedijev v izobraževanju	6
Karavana študijskih krožkov v Bovcu	7
Projekti ESS	8-11
Izpeljali smo prvi dve delavnici usposabljanja vodij in svetovalcev v središčih ISIO	8
Srečanje omrežja svetovalcev za kakovost	8
Usposabljanje učiteljev za izvajanje programov UŽU je končano	9
Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije POKI	10
Teden vseživljenjskega učenja 2012	11-12
Priprave na TVU 2012 v polnem teku	11
Vabimo na nacionalno odprtje TVU 2012	12
Mednarodno sodelovanje	12-18
Delavnica o skupnostnem učenju in razvoju skupn(ostn)ega delovanja	12
Otvoritvena konferenca za prenovljeni Evropski program za učenje odraslih	12
Študijski obisk gostov iz Italije in Bolgarije	14
Peto srečanje partnerjev projektu SLS nas je popeljalo v Turčijo	14
Utrinki s študijskega obiska v Turčiji	15
Evropsko leto 2012	19
Oglejte si Polnočni klub Biti, postati, pripadati	19
Pomembne publikacije.....	19-20
Strategije za izboljšanje sodelovanja in ozaveščenosti o izobraževanju odraslih – evropski vodnik	19
in še druge prispevke	20-26

ZA samostojni ACS

V zadnjih tednih sodelavci Andragoškega centra Slovenije (ACS) še bolj kot sicer – v jubilejnem, dvajsetem letu našega obstoja – razmišljamo o naši vlogi, dosežkih in izzivih. Vse troje je tesno povezano z družbeno-ekonomskimi razmerami – tedaj, ob naši ustanovitvi, v času 20-letnih prizadevanj za kakovosten, prožen in odziven sistem izobraževanja odraslih, in zdaj – v času resne vsesplošne krize. Verjamo, da smo tem okoliščinam vedno prisluhnili in prispevali po naših najboljših močeh – ZA izobražene, ozaveščene, dejavne prebivalce naše mlade države, ZA povezovanje med generacijami in resorji, ZA uravnovešanje ekonomske, humanistične in socialne vloge posameznika in družbe ...

Naša zdajšnja razmišljanja in delovanja so močno pod vtisom napovedi Vlade, da sisteme, ki jih je nekoč z namenom doseganja večje strokovnosti in poslovne učinkovitosti razdružila, ponovno poveže v celoto. Kakšna bo ta, ali izračuni dokazujejo njeno racionalnost, za katero se zdaj na vseh področjih pehamo, kaj bo ohranila in kaj izvrgla/pomendrala – tega ta hip ne vemo, saj nam zasnova združevanja (še) ni bila predstavljena.

Pri sebi razmišljamo tako: 20 let sistematičnega dela nas je privedlo do globokega razumevanja področja in izoblikovalo naš jasen profil. Smo jedro motiviranih in visoko specializiranih ljudi, ki se učinkovito in predano ukvarjamo s področjem izobraževanja odraslih ter ga pokrivamo iz različnih strokovnih vidikov na holističen način. Smo nepogrešljiv partner mreže izobraževanja odraslih v Sloveniji ter enakovreden sogovornik sorodnim ustanovam pa tudi nosilec politike doma in v tujini, zlasti v EU. Že do zdaj smo se na različne načine prilagajali recesiji ter s še bolj zavzetim delom, po drugi plati pa tudi z varčevanjem prispevali k izhodu iz nje.

Menimo, da lahko k rešitvam prispevamo še več! Vendar le, če ohranimo strokovno in organizacijsko suverenost, našo identiteto in prožnost.

Bralce vabimo, da informacije o naših prizadevanjih za ohranitev samostojnosti ACS spremljate na spletni strani <http://www.acs.si/za-samostojni-acs>.

Uredništvo

20-LETNICA ACS

Razmislek o delu v prihodnje

Ustanovitev ACS v letu 1991 je sovpadla s časom, ko se je Slovenija soočala z velikimi strukturnimi družbenimi reformami. Reforme so v tistem času posegle prav na vsa področja družbenega življenja. Izguba gospodarskih trgov je povzročila veliko rast brezposelnosti, spremembe so najbolj prizadele ranljive skupine prebivalstva. V takratnih zaostrenih ekonomsko-socialnih razmerah sta tako stroka kot politika prepoznali izobraževanje odraslih kot eno tistih področij družbenega delovanja, ki lahko prispeva k ublažitvi zaostrenih

ekonomsko-socialnih razmer s tem, ko s svojo dejavnostjo pomaga preprečiti družbeno izključenost najranljivejših skupin prebivalstva. Sprejeta je bila politično in strateško pomembna odločitev, da je treba pospešiti razvoj izobraževanja odraslih kot enega od družbenih korektivov, ki lahko prispeva k blažjemu prehodu iz zaostrenih gospodarskih razmer v strukturno drugače zasnovan družbeni prostor. Z ustanovitvijo ACS sta bila v letu 1991 stroki podeljena zaupanje in odgovornost za pospešen razvoj izobraževanja odraslih in pripravo strokovnih podlag za sistemsko urejanje področja (Odlok o ustanovitvi ACS, 1991).

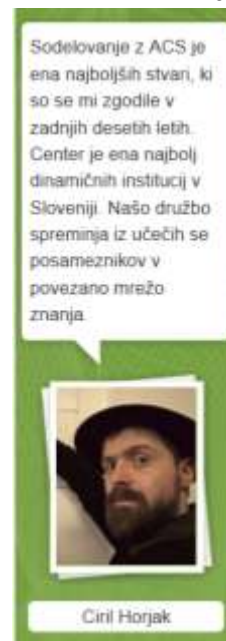
V 20 letih svojega delovanja je ACS v temelju opravljal prav to vlogo, vlogo strokovne nacionalne ustanove, katere strokovna odgovornost je skrbeti za razvoj izobraževanja odraslih kot enega od pomembnih družbenih korektivov. V drugi polovici 90. let se je Slovenija tudi s pomočjo tega korektiva uspešno izvila iz primeža družbeno-gospodarske krize.

Danes, v času nove krize, ki je še globlja, sta stroka in politika ponovno poklicani k odgovornosti pri odločitvah, da se vlaganja v izobraževanje odraslih ne skrčijo. Ob zavedanju potrebe po varčevanju v času krize morata tako politika kot stroka vendarle biti sposobni uvideti dolgoročni povrnitveni ekonomski, predvsem pa družbeno-socialni učinek vlaganj v izobraževanje odraslih.

Izhajajoč iz takšnega družbenega konteksta utemeljujemo ohranitev samostojnosti ACS z naslednjimi argumenti:

Argument racionalnosti:

- V 20. letih svojega delovanja je ACS razvil **ekipo strokovnjakov, specializiranih za izobraževanje odraslih**, in **organizacijsko strukturo** ter **mrežne povezave**, ki so danes utečene in so sposobne hitro reagirati na spremenjene potrebe.
- Utečene in odzivne povezave z omrežji izvajalcev izobraževanja odraslih v Sloveniji in s partnerskimi ustanovami v tujini so v zadnjih letih omogočile pripravo novih razvojnih projektov tako na nacionalni kot na izvajalski ravni. Potrebni je bilo nekaj let, da je danes črpanje evropskih sredstev na področju izobraževanja odraslih učinkovito. Ne gre pozabiti, da so omrežja izvajalcev izobraževanja odraslih črpala številna evropska sredstva prav zaradi sodelovanja v projektih, ki jih je razvil in jih koordinira ACS.
- To nas zavezuje, da opozorimo, da bi združevanje ACS z drugimi zavodi gotovo vsaj za nekaj časa (čas, namenjen reorganizaciji) zaustavilo uspešno črpanje oziroma ga otežilo. Če kdaj, si prav v teh ekonomsko zaostrenih razmerah Slovenija tega ne more oziroma ne sme privoščiti!
- Enako velja za številna druga omrežja izobraževanja odraslih, ki jih je ACS gradil 20 let. Danes je treba ta omrežja še dodatno aktivirati. Vse to so resursi, ki jih država že ima in v katere je finančno vlagala 20 let. Neracionalno bi bilo sedaj vse to destabilizirati!

- V času, ko so v pripravi nove programske sheme na nacionalni in evropski ravni, ACS pripravlja strokovne podlage za ministrstva. Odzivati se mora hitro, strokovno in učinkovito. Zaradi vsega tega menimo, da v tem trenutku ni smiselno ustvarjati velikega konglomerata, ki bi se izkazal za okornega in neprilagodljivega, s preveč organizacijsko-logističnimi ovirami.
- Danes ni časa, da bi se država in stroka ukvarjali sami s sabo, kar raznorazne reorganizacije, združevanja in preoblikovanja velikokrat prinesejo. Odgovorni politika in stroka morata takoj uporabiti vse obstoječe vire za odziv na perečo družbeno problematiko!

Argument družbene povezanosti:

- ACS ima v svoji programski ponudbi marsikateri odgovor na krepitev razrahljane družbene povezanosti in zmanjševanje socialne problematike najšibkejših družbenih skupin, kot so brezposelni, nižje izobraženi, starejši odrasli. Odgovor na to so programi pismenosti, programi za starejše odrasle, programi za mlajše osipnike, programi za migrante ipd. Neracionalno bi bilo, če danes država ne bi izkoristila vsega tega, v kar je 20 let vlagala.
- Ker so strokovne ekipe, ki na ACS delajo na tovrstnih programskih področjih, specialistično usposobljene za izvajanje tovrstnih programov, predvsem pa za usposabljanje učiteljev, ki delujejo v teh programih, je treba ohraniti pogoje za to, da delajo skupaj in problematiko rešujejo danes in ne jutri ali čez nekaj mesecev, ko bi mogoče zaživel nov, združen javni zavod.

Argument sooblikovanja in udejanjanja evropske politike:

- Številni projekti in dejavnosti ACS in posledično tudi tisti, ki jih izvajajo, pomenijo neposredno udejanjanje zavez, ki jih ima Slovenija v širšem evropskem prostoru. Pomenijo vpeljevanje evropskih strateških dokumentov za izobraževanje odraslih v Sloveniji.
- Ko mora Slovenija izkazovati udejanjanje usmeritev in svojih strateških zavez na tem področju, zelo pogosto prav ACS s svojimi izvajalskimi omrežji prispeva kazalnike uspešnosti!
- ACS je s svojo identiteto, rezultati dela in prepoznavnostjo zanesljiv partner v mednarodnem prostoru. Združitev ACS v skupni javni zavod bi povzročilo krhanje te prepoznavnosti, kar bi gotovo vplivalo na sposobnost vstopanja v mednarodna strokovna omrežja. Posledično bi to imelo tudi finančne učinke, saj bi se zmanjšala sposobnost črpanja evropskih sredstev.
- Z dolgoletno tradicijo izobraževanja odraslih je Slovenija v preteklosti tudi s pomočjo ACS pogosto vplivala na oblikovanje evropskih politik izobraževanja odraslih. Številni modeli, ki jih razvijamo v Sloveniji, so predmet zgledovanja drugih evropskih držav. Tudi na ta način krepimo identiteto in prepoznavnost mlade države Slovenije v mednarodnem prostoru. Zato prav argumenta sooblikovanja in udejanjanja evropske politike ne gre zanemariti ob odločanju o ohranitvi samostojnosti Andragoškega centra Slovenije!

Tanja Mozina (tanja.mozina@acs.si), ACS

Doseganje kriterijev pri podaljševanju pravice za uporabo znaka POKI

V začetku marca smo na ACS končali postopek presoje vlog za podaljšanje pravice do uporabe zelenega znaka POKI za izobraževalne organizacije, ki jim je pravica do uporabe znaka potekla 31. decembra 2011 (ali že prej). Skupaj smo tokrat prejeli kar trinajst vlog, od tega šest za podaljšanje pravice in sedem za ponovno pridobitev pravice. Na podlagi pregleda doseženih [kriterijev za podaljšanje pravice](#) smo petim organizacijam podaljšali oziroma znova podelili pravico do uporabe znaka že na podlagi pregleda vlog, ena organizacija ni dosegla niti dveh kriterijev, zato smo njeno vlogo za ponovno pridobitev pravice morali zavrniti, sedmim organizacijam pa smo poslali pisma za dopolnitev vlog. Vse te organizacije so z dodatnimi dokazili uspešno dopolnile svoje vloge.

V postopku za podaljšanje pravice so organizacije imele največ težav pri dokazovanju doseganja drugega (kar tretjina organizacij) in tretjega kriterija (pet), nekoliko manj težav pa je bilo tokrat pri dokazovanju četrtega (dve) in petega kriterija (tri). Tokrat si podrobneje pogledjmo pomanjkljivosti vlog pri doseganju drugega kriterija, v naslednji številki pa bomo predstavili še nekatere težave pri dokazovanju drugih kriterijev.

Pri drugem kriteriju morajo organizacije dokazati, da vprašanja kakovosti izobraževanja odraslih obravnavajo v svojih letnih načrtih in poročilih ter na andragoških zborih. Ugotavljamo, da imajo organizacije težave z dokazovanjem umestitve tematike kakovosti izobraževanja odraslih v strateške dokumente organizacije (načrti, poročila). Pri presojanju doseganja prvega dela tega kriterija namreč preverjamo, ali ima organizacija v letnih načrtih in poročilih posebej opredeljeno poglavje ali točko o kakovosti. Vsebina tega poglavja je lahko zelo različna – od splošne opredelitve sistema kakovosti do navedbe skupine za kakovost in njenih ključnih nalog, ali celo navedbe zelo konkretnih dejavnosti, odgovornih oseb in pričakovanih ciljev za presojanje in razvijanje kakovosti za posamezno leto. Namen umeščenosti poglavja o kakovosti v letne načrte in poročila o delu je v tem, da ima organizacija že na strateški ravni opredeljen notranji sistem kakovosti, vsa druga dokumentacija s področja kakovosti pa predstavlja uresničevanje sistema, torej njegovo udejanjanje v praksi. Drugi del kriterija zajema obravnavo vprašanj kakovosti na andragoških zborih, kar se dokazuje s priloženimi zapisniki, in sicer za obdobje zadnjih dveh let. Organizacijam svetujemo, da tematiko kakovosti izobraževanja odraslih na andragoških zborih obravnavajo kot posebno točko dnevnega reda.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Nacionalno poročilo o uresničevanju Belémskega akcijskega načrta CONFINTEA VI

Poročilo o nacionalnem napredku (*Follow-up of CONFINTEA VI: Reporting template for National progress reports in preparation of the Global Report on Adult Learning and Education (GRALE) and the end of the United Nations Literacy Decade (UNLD)*) : [National progress report submitted by the Government of](#)

Slovenia) prikazuje temeljne smernice na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji, in sicer v politiki, upravljanju, financiranju, vključenosti in kakovosti izobraževanja. Posebej so prikazani dosežki po konferenci v Belému, v obdobju 2009–2011.

Kot je bilo že omenjeno v eni od prejšnjih števil e-Novičk je bila središčna tema letošnjega poročanja problematika pismenosti – sistemska urejenost, preučevanje dosežkov na področju pismenosti, razvoj programov pismenosti in načrtovanje razvoja v prihodnosti. Avtorji besedila smo si prizadevali kritično in objektivno ovrednotiti in prikazati stanje izobraževanja odraslih in težave v zvezi s pismenostjo v državi. Ob skupini avtorjev z Andragoškega centra Slovenije so k oblikovanju dokončnega besedila prispevali nekateri člani Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih, Andragoškega društva Slovenije, Oddelka za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter zaposleni v izobraževalnih in drugih ustanovah, ki se jim ob tej priložnosti zahvaljujemo za sodelovanje.

Poročilo je dostopno v angleškem jeziku na spletni strani <http://www.acs.si/porocila>.

Mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

V Cerknici smo izpeljali usposabljanje za uporabo multimedijev v izobraževanju

V projektu *Zgledi vlečejo* smo v marcu uspešno izpeljali prvo letošnje dvodnevno usposabljanje za uporabo multimedijev v izobraževanju, in sicer za zaključeno učno skupino *Stare slike* iz Cerknice. Z usposabljanjem smo jim želeli predstaviti večplastnost in učinkovitost multimedijske govornice. Posredovali smo nova znanja in veščine za pogumnejše vključevanje videa in multimedijev pri njihovem prizadevanju za ohranjanje lokalne kulturne dediščine.

V **prvem delu** 8-urnega usposabljanja so strokovnjaki s področja medijev predstavili delovanje in uporabnost vseh štirih multimedijskih elementov: jezika, slike/podobe, zvoka in videa (na fotografiji). Sledila je predstavitev publikacije *Zgledi vlečejo* in video portretov, ki jih je izdal ACS, kot primerov dobre prakse ter pregled ponudbe multimedijskih vsebin v izobraževanju. V **drugem delu** so režiser, scenarist in jezikoslovka prikazali primere uporabe jezika, avdia in videa v izobraževanju, sledil je praktični del, kjer je učenje teklo na podlagi izmenjave izkušenj in praktične uporabe prej omenjenih vsebin.

Udeleženci izobraževanja na spletni strani <http://stareslike.cerknica.org> zbirajo in opisujejo stare fotografije iz krajev, od koder prihajajo. Nova znanja z usposabljanja bodo uporabili pri obogatitvi svojega dela z video, avdio ter tekstovnimi vsebinami (pripovedovanje zgodb). S tem bodo pripomogli k ohranjanju stika z dediščino in ozaveščanju o pomembnosti in vrednotah posebnosti pokrajine, zgodovine, kulture in tradicije lokalnega okolja in o pomenu varovanja dediščine ter tako krepili lokalno identiteto.

V marcu smo začeli tudi z drugo izvedbo zgoraj navedenega usposabljanja, in sicer za zaključeno skupino koordinatorjev in izvajalcev *Tedna vseživljenjskega učenja (TVU)*. Po končanem prvem delu usposabljanja bodo udeleženci ponujene vsebine uporabili pri pripravi multimedijske predstavitve njihovega TVU dogodka. Predstavitve izdelkov bodo v juniju, predstavljene pa bodo tudi na [spletni strani TVU](#) in na [Facebook strani TVU](#), s čemer bomo okrepili promocijo Tedna.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Karavana študijskih krožkov v Bovcu

V petek, 30. marca 2012, se je Karavana študijskih krožkov za dva dni ustavila v Bovcu. Več kot 130 udeležencem iz vse Slovenije in gostom iz Italije ([projekt INTERREG – Study Circles](#)), ki to obliko neformalnega učenja v prostor Furlanije – Julijske krajine šele uvajajo, se je predstavilo kar 21 študijskih krožkov. Gostitelj tokratnega srečanja radovednih in ustvarjalnih odraslih je bil [Posoški razvojni center](#). Pripravili so zelo razgiban [program](#), ki mu je *dr. Nevenka Bogataj* po Karavani dodala še možnost spopolnjevanja ([program usposabljanja](#)).

Za slovesni uvod v prireditev so zbrane nagovorili *Patricija Rejec*, mentorica v Posoškem razvojnem centru, in direktorica centra *Almira Pirih*, *Valter Mlekuž*, podžupan občine Bovec v začasnem opravljanju funkcije župana, in *dr. Nevenka Bogataj*, koordinatorica študijskih krožkov na ACS. Navzoče je v imenu Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pozdravila tudi *Natalija Klepej*.

Sadove dela študijskih krožkov so na dvodnevni prireditvi predstavili Anbot Piran, Athena Postojna, Dom upokojencev Prevalje, Društvo Panorama Solčavsko, Društvo za zdrav osebni razvoj Vrhnje na Gorenjskem, Društvo Zreli vedež Ptuj, Etnološko društvo *Hmeljarska vas* Šempeter v Savinjski dolini, ICRA Idrija, Knjižnica Šmarje pri Jelšah, KTRC Radeče, KUD Bitnje, Ljudska univerza Krško, Ljudska univerza Žalec, Naravoslovni center Tolmin, Posoški razvojni center Tolmin (na fotografiji zgoraj) in Zavod za gozdove Slovenije.

Andragoški center Slovenije je s potujočo razstavo z naslovom *Praznik učenja* (na fotografiji) predstavil [Teden vseživljenjskega učenja – TVU](#), najvidnejšo promocijsko manifestacijo izobraževanja in učenja v Sloveniji. Dosežki mentorjev in udeležencev študijskih krožkov so nagrajeni v občinah (Radeče, Šenčur, Piran idr.), medobčinsko, o čemer pišemo v posebnem članku, pa tudi na [nacionalni ravni](#). [Priznanje ACS za promocijo učenja in znanja](#) je do sedaj prejelo šestnajst zaslužnih mentorjev študijskih krožkov, trinajst krožkov in pet podjetij oziroma društev. Nekateri med njimi so bili v Bovcu predstavljeni na panojih promocijske kampanje [Zgledi vlečejo](#).

Prireditve so prvi dan obogatili še bovški gozdni škratje – skupina iz vrtca, ki nam je predstavila 'regule' obnašanja v gozdu.

Dogajanje je bilo tako živahno, da ga je težko zaobjeti v skopih odstavkih – raznoliko je bilo, kot so raznoliki krožki sami, bogato, kot so bogate človeške vezi, ki se tkejo znotraj njih, dragoceno, kot je znanje, ki se širi med ljudmi različnih starosti, socialnih položajev, poklicev ... Vse to zrcalijo [foto utrinki](#) in [izjave](#) sodelujočih na Karavani, ki so objavljeni tudi na spletni strani <http://sk.acs.si>. Vabljeni k ogledu in poslušanju!

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs), ACS

PROJEKTI ESS

Izpeljali smo prvi dve delavnici usposabljanja vodij in svetovalcev v središčih ISIO

V marcu smo na ACS izvedli prvo (1. in 2. marec) in drugo (22. in 23. marec) delavnico *Temeljnega usposabljanja vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO*.

Na delavnici z naslovom *Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih* se je štirinajst udeležencev seznanilo s temeljnimi strokovnimi izhodišči za svetovalno delo v izobraževanju odraslih, načinom organiziranosti in delovanja svetovalnega središča za izobraževanje odraslih ISIO ter z načinom spremljanja dela v svetovalnem središču. Na drugi delavnici z naslovom *Svetovalni pripomočki v izobraževanju odraslih* so udeleženci spoznali vlogo in pomen svetovalnih pripomočkov v izobraževanju odraslih, poglobili so znanje o značilnostih in posebnostih učenja odraslih, preizkusili uporabo različnih pripomočkov v svetovalnem procesu ter izmenjali izkušnje o njihovi uporabi.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naloga sodi v aktivnost *Usposabljanje in spopolnjevanje za svetovalno delo v izobraževanju odraslih*, ki jo izvajamo v okviru projekta ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014*.

Jerca Rupert (jerca.rupert@acs.si), ACS

Srečanje omrežja svetovalcev za kakovost

Eden izmed ukrepov, ki jih ACS razvija z namenom krepitev znanja in usposobljenosti za izpeljavo presojanja in razvijanja kakovosti, je tudi **vzpostavitev omrežja svetovalcev za kakovost izobraževanja**

odraslih v izobraževalnih organizacijah. To so osebe, ki so strokovno usposobljene ter v izobraževalni organizaciji načrtujejo in koordinirajo različne dejavnosti, povezane z razvojem kakovosti izobraževanja odraslih (več na <http://kakovost.acs.si/svetovalci/>). Doslej sta se na ACS usposobili dve skupini svetovalk in svetovalcev za kakovost.

28. marca 2012 smo v okviru naloge *Nadaljnje usposabljanje svetovalcev za kakovost* izpeljali letošnje srečanje omrežja delujočih svetovalcev za kakovost v izobraževalnih organizacijah za odrasle (projekt ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014*). Srečanja se je udeležilo 16 svetovalk in svetovalcev za kakovost.

Na srečanju se je *Sonja Klemenčič* z udeleženci najprej pogovorila o opravljenem delu v zadnjem letu, svetovalci so po organizacijah poročali o svojih doseženih korakih k izboljšanju kakovosti izobraževanja odraslih. Na srečanju je svetovalcem spregovoril tudi *dr. Slavko Gaber* (na fotografiji), ki je vidik zagotavljanja kakovosti predstavil kot del dispozitiva varnosti. Svetovalci so si nato s pomočjo skupnih izhodišč zastavili konkretne akcije za letošnje leto (opredelitev standardov kakovosti pri podpori odraslemu v izobraževanju odraslih ter izbira skupne dejavnosti za tri, štiri organizacije z namenom krepitev omrežja svetovalcev). Ob zaključku delavnice je *dr. Tanja Možina* omrežje svetovalcev za kakovost seznanila z razvojnim delom na področju kakovosti, ki trenutno teče na ACS.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Usposabljanje učiteljev za izvajanje programov UŽU je končano

V okviru aktivnosti *Usposabljanje za razvoj pismenosti* v projektu ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014* smo v marcu končali usposabljanje še za drugo skupino učiteljev. V Temeljno usposabljanje za izvajanje programov *Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU)* se je tokrat vključilo 35 bodočih učiteljev.

V uvodnem delu je *mag. Eстера Možina* udeležence seznanila s potekom temeljnega usposabljanja ter jim pojasnila različne vidike in razumevanja pismenosti pri odraslih. Nadaljevala je *Nada Mulej* z izredno praktično naravnano temo skupinske dinamike v učni skupini. *Natalija Žalec* je predstavila projektno učno načrtovanje in pomen osebnega izobraževalnega načrta, udeleženci pa so kasneje tudi sami nastavili svoj učni projekt, ki jim bo pomagal pri njihovem delu. Četrty dan sta udeležencem predavala *Manuel Kuran* – govoril je o kognitivnih vidikih pismenosti odraslih, ter *dr. Marko Radovan* – predstavil je motive, spodbude in ovire pri učenju ranljivih skupin odraslih. Zadnji del usposabljanja je bil posvečen razvoju spretnosti in kompetenc. Z matematičnimi spretnostmi je začela *mag. Andreja Jelen Mernik* (na fotografiji), ki je udeležencem na praktičnih primerih pokazala, kako lahko svojim udeležencem predstavijo uporabo enostavne matematike, ki jo bodo zlahka uporabljali v vsakdanjem življenju. S temo razvoja bralnih spretnosti

je nadaljevala dr. Sonja Pečjak – pokazala je nekaj koristnih vaj za utrjevanje branja in za odpravljanje nekaterih bralnih težav. Temeljno usposabljanje je končala mag. Milena Ivšek s temo Razvijanje pisnih zmožnosti pri odraslih in odpravljanje učnih težav, povezanih s pisanjem.

Učitelji so med usposabljanjem dobili učna gradiva, ki so bila pripravljena posebej za njih, kot temeljno študijsko gradivo pa so prejeli publikacijo [Obrazi pismenosti](#).

Katja Vrbajnsčak (katja.vrbajnscak@acs.si), ACS

Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije POKI

Kot smo napovedali v [februarski številki e-Novičk](#) se je v letošnjem letu na ACS začelo usposabljanje sedme generacije izobraževalnih organizacij, ki se usposabljaajo za uporabo modela samoevalvacije *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje (POKI)* v lastni organizaciji. Do sedaj so bile izpeljane štiri delavnice, v skupnem obsegu 48 ur.

Program usposabljanja izpeljujemo tako, da se prepletajo usposabljanje, praktično delo na delavnicah in samostojno delo udeležencev oziroma članov skupin za kakovost, pogosto pa tudi drugih zaposlenih v njihovih izobraževalnih organizacijah. Celotno usposabljanje je močno podprto s svetovalnim delom – udeležencem svetujemo na delavnicah samih, prosimo pa jih tudi, da nam posredujejo pripravljeno gradivo, nato pa jim večinoma posredujemo pisne povratne informacije o kakovosti pripravljenega izdelka in nasvete, kako bi bilo mogoče izdelek izboljšati.

Na dosedanjih delavnicah so udeleženci pridobili znanja o opredelitvi vizije, poslanstva in vrednot lastne izobraževalne organizacije ter o pomenu timskega dela za razvoj kakovosti. Seznanili so se z vsebino modela *POKI* s poudarkom na posameznih področjih, podpodročjih in kazalnikih, ki sestavljajo model. Udeležencem je bil predstavljen pomen različnih interesnih skupin za posamezno izobraževalno organizacijo in njihova vključitev v procese presojanja in razvijanja kakovosti. Dobili so napotke, kako vzpostaviti spletno stran o kakovosti, katere namen je zagotoviti preglednost in informiranost javnosti o procesih presojanja in razvijanja kakovosti v lastni organizaciji.

Odločitev, ki jo je treba sprejeti pri načrtovanju samoevalvacije v izobraževalni organizaciji, zadeva vprašanje izbora tematik/e (področja/ij), ki jih bomo presojali. V ta namen so za izhodišče za poglobljeno samoevalvacijo izobraževalne organizacije opravile SWOT analizo, ki je zajemala analizo različnih vidikov kakovosti na vsakem od šestih področij kakovosti v modelu POKI. Prva presoja kakovosti je posameznim izobraževalnim organizacijam predstavljala osnovo za izbiro štirih kazalnikov kakovosti za samoevalvacijo v svoji izobraževalni organizaciji. Po predstavljeni metodologiji samoevalvacije so bili udeleženci seznanjeni s postopkom oblikovanja standardov kakovosti za izbrane kazalnike kakovosti, samoevalvacijskih vprašanj ter pomenom pravilne izbire subjektov, ki jih bodo vključili v evalvacijo. Za svojo izobraževalno organizacijo so udeleženci že pripravili samoevalvacijske načrte, na naslednji delavnici pa se bodo usposobili za uporabo spletne zbirke vprašanj za presojanje kakovosti.

Podrobnejši potek usposabljanja po izpeljanih delavnicah je predstavljen na spletni strani projekta POKI (<http://poki.acs.si/dogodki/>).

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2012

Priprave na TVU 2012 v polnem teku

Nacionalni odbor za TVU (NO TVU) je na svoji seji 21. marca 2012 potrdil izhodišča za letošnji festival učenja. Poleg Letnega načrta TVU 2012 je obravnaval poročilo o izvedbi lanskega TVU, potrdil pa je tudi soizvajalca nacionalnega odprtja na lokalni ravni. To je letos Ljudska univerza Murska Sobota, dolgoletni območni koordinator in soustvarjalec festivala učenja.

Člani NO TVU smo razpravljali o relativno slabi pokritosti Zasavske in Posavske regije v TVU in izobraževanju odraslih na splošno ter sklenili, da ACS skliče izvajalce izobraževanja odraslih in druge ustanove iz Zasavske in Posavske regije z namenom, da se dogovorijo o večjem sodelovanju in povezovanju med ključnimi akterji ter tako dosežejo večje zanimanje najširše javnosti za izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje.

Pogovarjali smo se o financiranju TVU in ugotovili, da bo ACS za nacionalno koordinacijo projekta prejel 27 % sredstev manj (MDDSZ), medtem ko sta se predstavnika MIZKŠ zavzemala za ohranitev lanskega zneska sofinanciranja TVU v višini 65.000 EUR. Do tega trenutka žal ni jasno, kdaj bo Vlada obravnavala *Letni program izobraževanja odraslih*, ki je podlaga za sklepe o razmestitvi koordinatorjev ter za razpis, namenjen prirediteljem. Zapis seje NO TVU objavljamo na spletni strani <http://tvu.acs.si/stiki/no>.

Sicer pa so priprave na TVU v polnem teku. V roku smo prejeli 39 pisem o nameri za prevzem vloge območnega ali tematskega koordinatorja, kar je sedem več kot lani. Dvanajst koordinatorjev bo sodelovalo z več kot 40 prireditelji, štirinajst jih bo imelo med 20 in 39 partnerjev, trinajst pa med 10 in 19 sodelujočih. Te napovedi že zdaj obetajo okrog 1.100 prirediteljev. Mnogi so že začeli z vpisi svojih podatkov v informacijski sistem TVU, ki ga bomo intenzivno polnili do prve objave konec aprila, nato pa ga seveda dopolnjevali.

Do konca aprila nameravamo razdeliti še zloženke TVU, v pripravi je video s portreti dobitnikov priznanj ACS, s podporo MIZKŠ in MDDSZ pa si bomo prizadevali tudi za 'deblokado' videa *Zgledi vlečejo 9: V tretjem gre rado*, kar pomeni čim prejšnjo premierno predvajanje videa na RTV Slovenija.

Vsem partnerjem želimo uspešne priprave na letošnji festival učenja, predvsem pa čim hitrejšo ureditev sofinanciranja njihovih prizadevanj. Za vprašanja smo vam seveda ves čas na voljo [člani delovne skupine za TVU](#).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Vabimo na nacionalno odprtje TVU 2012

Andragoški center Slovenije tokrat v sodelovanju z Ljudsko univerzo Murska Sobota pripravlja nacionalno odprtje, ki bo v petek, **11. maja 2012**, ob 11. uri v Gledališču Park, Štefana Kovača 30 v Murski Soboti.

Osrednji del prireditve bodo že tradicionalno video-predstavitve devetih [dobitnikov priznanj ACS 2011 za promocijo učenja in znanja](#), naši gostitelji pa pripravljajo zanimiv kulturni in spremljevalni program.

Več o odprtju: <http://tvu.acs.si/odprtje/2012>. Na prireditve ste prisrčno povabljeni!

MEDNARODNO SODELOVANJE

Delavnica o skupnostnem učenju in razvoju skupn(ostn)ega delovanja

Oktobra 2011 je bila v nemškem Burbachu mednarodna delavnica ministrstva nemške regije Severno Porenje Westfalija z naslovom (Gozdne) skupnosti, zgled trajnostnega upravljanja in gospodarjenja z gozdom na lokalni ravni. Tako naslov kot ozadje sta bila zaznamovana z [Mednarodnim letom gozdov](#). Nekdanjo skupno lastnino danes prekrivajo gozdovi in gozdarji so ponekod zaznali novo nišo razvoja – skupnostno učenje in razvoj na podlagi skupn(ostn)ega delovanja. Ker se s tem ACS že ukvarja, nas je organizator povabil na delavnico. Udeležila sem se je avtorica članka s prispevkom *Ali so slovenske Skupnosti obetavna praksa?* Ob pojmu Skupnosti (Commons), ki ga namenoma pišem z veliko začetnico, velja razjasniti, da pomensko pomeni isto kot v Sloveniji osem lokalnih pojmov zanje (jus, komunela, komun, urbarialna skupnost, skupnina, agrarna skupnost, gmajna, srenja). Med njimi ne obstaja besedna zveza *gozdne skupnosti*, ki jo je uporabljal organizator, delujejo pa po istih načelih, z istim izvorom in na enakih osnovah po vsej Evropi ne glede na poimenovanje.

Praksa slovenskih študijskih krožkov, tistih, ki jih koordinira ACS, sloni na enakih načelih in procesih – na osebnih stikih, nehierarhičnem delovanju, na pretoku znanja in izkušenj med sodelujočimi in z jasnim skupnim ciljem, ki ga oblikujejo udeleženci s pomočjo mentorja. Tak model, za krožke sicer uvožen, za omenjene Skupnosti pa avtohton, smo preučevali, med seboj primerjali in opazovali. Za razvoj je zelo obetaven, kar kažejo rezultati srečanja.

Srečanja sem se udeležila, ker modelu študijskih krožkov, ki ga koordinira ACS in se je na terenu izjemno potrdil, iščem avtohtone korenine. Omenjene Skupnosti bi to lahko bile, zato se jim bom v okviru možnosti še posvečala.

Dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

Otvoritvena konferenca za prenovljeni Evropski program za učenje odraslih

V [prejšnjih e-Novičkah](#) smo poročali o srečanju nacionalnih koordinatorjev uresničevanja prenovljenega [Evropskega programa za učenje odraslih](#), ki se je v drugem delu prevesilo v otvoritveni dogodek tega procesa. Zdaj nekaj besed posvečamo tej konferenci.

Udeležence je uvodoma nagovorila komisarka za izobraževanje, *Androulla Vassiliou*, ki je *Resolucijo o prenovljenem evropskem programu* označila kot nov impulz za nadaljnji razvoj področja, pomembnega zaradi njegovih potencialov za preseganje krize, demografskih trendov in ohranjanja ravnovesja med ekonomističnim in humanističnim razvojem. Izobraževanje odraslih je označila kot »najšibkejši člen v verigi vseživljenjskega učenja«.

V nadaljevanju je sodelavka enote za izobraževanje odraslih pri Evropski komisiji, *Veronika Remišova*, predstavila rezultate študije o širjenju zavesti v izobraževanju odraslih. Priročnik, ki nosi naslov *Strategije za izboljšanje vključenosti v izobraževanje odraslih in ozaveščanje o njegovi vlogi*, vsebuje številne primere dobrih praks iz različnih koncev Evropske unije, med drugimi je omenjen tudi slovenski *Teden vseživljenjskega učenja (TVU)*.

Predstavniki nacionalnih koordinatorjev je nato okrog sto udeležencem predstavil izide našega srečanja, ki je teklo dan poprej, *Gina Ebner* iz Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (EAEA) pa je opisala predstavitve evropskih združenj, ki so se srečanju koordinatorjev pridružila z namenom, da sodelujemo pri vpeljevanju *Evropskega programa*.

Konferenco so pod skupnim naslovom *Učimo se iz uspešnih primerov* sestavljale tri skupine predstavitev:

- Promocija pozitivnih učinkov učenja odraslih za pismenost,
- Večja prepoznavnost izobraževalne politike v medijih ter
- Vloga izvajalcev politik pri promociji učenja odraslih.

V prvi in drugi skupini so bile izpostavljene zgodbe učečih se, njihovo sodelovanje v promocijskih kampanjah, ključna vloga medijev ter uporaba izvirnih, inovativnih pristopov. Navdušili so zlasti predstavniki Irske nacionalne agencije za pismenost odraslih, BBC-ja iz Združenega kraljestva, belgijske kampanje *Lire et écrire* in drugi. Tretje skupine se iz časovnih razlogov žal niso udeležila, a večina predstavitev je na voljo na [spletni strani](#) pod opcijo *Program*.

Slovenijo smo na konferenci zastopale *Ema Perme* (MIZKŠ), *Urška Bajželj* (CMEPIUS) in avtorica članka. Dobile smo potrditev, da s promocijskimi dejavnostmi (zlasti *Tednom vseživljenjskega učenja* in kampanjo *Zgledi vlečejo*) nič kaj ne zaostajamo za predstavljenimi trendi, seveda pa se veselimo vsakega spoznavanja in učenja drugačnih, novih pristopov.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Študijski obisk gostov iz Italije in Bolgarije

Andragoški center Slovenije (na fotografiji) je obiskala 18-članska delegacija iz Italije in Bolgarije. Koordinator petdnevnega študijskega obiska v Sloveniji (od 4. do 10. marca 2012), ki je minil v okviru programa *Leonardo da Vinci Mobility* (projekt *N. E. T. Work 2*), je bil Center za poklicno izobraževanje (CPI). Gostje so obiskali ustanovo gostiteljico, Državni izpitni center, Biotehniški center Naklo, Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Celje, Center za poslovno izobraževanje Gospodarske zbornice Slovenije in Center za permanentno izobraževanje Cene Stupar ([program celotnega obiska](#)).

Na ACS smo jim predstavili naš javni zavod, sistem izobraževanja odraslih v Sloveniji in vlogo Andragoškega centra v izobraževanju odraslih v Sloveniji ([program obiska na ACS](#)).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Peto srečanje v okviru projekta SLS nas je popeljalo v Turčijo

Partnerji projekta *Širimo semena učenja* (*Sowing the Learning Seeds – SLS*) iz Estonije, Irske, Madžarske, Nizozemske, Slovenije in Turčije (manjkali so predstavniki Francije) smo se od 12. do 15. marca družili v Kahramanmarašu, mestu na jugovzhodu Turčije. Naša osemčlanska delegacija s štirimi predstavniki učečih se je v delavnici z naslovom *Kako doseči različne ciljne skupine* svoje izkušnje soočila s štirinajstimi udeleženci iz drugih držav. Osredotočili smo se na tri vprašanja, in sicer: opredelitev ključnih ciljnih skupin, predstavitev uspešnih pristopov k doseganju teh ciljnih skupin v partnerskih državah ter oblikovanje priporočil za še uspešnejše delovanje. Na konferenci *Izobraževanje odraslih – včeraj, danes, jutri* so prednjačili predstavniki Turčije, na kratko pa smo predstavili tudi izobraževanje odraslih v sodelujočih državah.

Naš gostitelj, Center za svetovanje in raziskovanje Kahramanmaraš, je za nas organiziral številne obiske centrov in šol za otroke in odrasle s posebnimi potrebami. Članici naše delegacije, *Alenka Golob* in *Irena Reberšak*, ki tudi sami delujeta na sorodnih področjih, sta bili njihovi najbolj kompetentni sogovornici, pa tudi sami sta pridobili obilo vtisov in spoznanj. Drugi udeleženci smo bili *Natalija Planinc* (dobitnica priznanja ACS), *Andreja Jelen Mernik* (tematska koordinatorica TVU), *Franci Lajovic* (soavtor projektne spletne strani), *Erika Brenk* in *Nevenka Kocijančič* (članici delovne skupine za TVU na ACS) ter avtorica prispevka. Svoje vtise o srečevanju nadvse prijaznih gostiteljev in doživljanju drugačnih pristopov in kultur predstavljamo v nadaljevanju.

Del projektnega srečanja je bil posvečen sestanku projektne koordinacije. Na njem smo načrtali zadnje projektne srečanje, to bo od 31. maja do 3. junija na Nizozemskem. Ovrednotili bomo izpeljane mobilnosti, se dogovorili o prikazu rezultatov ter začeli pripravljati končno poročilo. Nizozemski partner obljublja

spoznavanje nekaj njihovih partnerjev v neformalnem izobraževanju odraslih, zato bo tudi zadnja slovenska delegacija štela enega ali dva predstavnika iz prakse.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Utrinki s študijskega obiska v Turčiji

Ves čas obiska me je zasledoval nekakšen neopredeljiv občutek kolizije. V nedvomno še vedno pretežno moškem svetu se tu in tam pojavijo ženske. V tem kontekstu mislim na ženske v ustanovah, ki smo jih obiskali. Prva, ki se mi je vtisnila v spomin, je bila ravnateljica zasebne izobraževalne in svetovalne ustanove za otroke s posebnimi potrebami (na fotografiji s slovensko delegacijo). Tako lepoto lahko vidiš le na fotografijah profesionalnih fotografov. Njena figura je bila več kot popolna. Na njenem obrazu si lahko prebral le malo čustev, močan vtis je vzbudila le popolnost njenih potez. Ves čas je stal za njo kak moški, spraševala sem se, ali za oporo ali kot nadzor. Njena pisarna je bila razkošno opremljena z oblazinjenim pohištvom, prav tako tudi pisarne drugih vodilnih zaposlenih. Po drugi strani pa so bili kabineti, kjer so imeli obravnavo otroci, dokaj skromno opremljeni – le obrabljena miza, preprosti leseni stoli. Ko smo tudi kasneje v drugih ustanovah poleg skromnih razredov videli razkošno opremljene pisarne, nam je naš gostitelj Ibrahim razložil, da to pričakujejo starši, ki jim razkošna pisarna daje občutek varnosti. Ena izmed ustanov je bila relativno nova šola za otroke s posebnimi potrebami. Impresivna zgradba na zunaj, znotraj pa spet isto – skromni razredi, razkošna ravnateljeva pisarna, cel kup učiteljev, moških seveda, med njimi je bila le ena kolegica, specialna pedagoginja, prijazna, nasmejana, zelo pripravljena na komuniciranje, ki pa je bilo zaradi slabega znanja angleščine, pretežno neverbalno. In zopet dvojnost, ki pa me je zelo presenetila: učitelji praviloma v dvodelnih oblekah s kravato, stroga formalnost, odnos z učenci pa izjemno topel, poln objemov, prijaznosti in čustev, da ni bilo nobenega dvoma, da imajo drug drugega zelo radi. In tako je bilo povsod, kamor smo prišli, v javnih in zasebnih ustanovah.

Na nacionalnem centru za učenje so nam poskušali razložiti njihove načrte za prihodnost v izobraževanju in učenju. Zagotavljali so, da je cilj enaka zastopanost spolov pri zaposlovanju – pol moških, pol žensk. Zapomnila pa sem si film o Kahramanmarašu, množico moških uradnikov, vsak je imel še enega ali dva šefa, učitelja angleščine, ki je pri tem dogodku Ibrahimu omogočil vsaj kratek predah od nenehnega prevajanja, ter optimističen, bogat in raznovrsten načrt za dvig znanja in izobrazbe tega področja.

Daljše utrinke s poti lahko preberete [tukaj](#).

Mag. Alenka Golob (alenka.golob@guest.arnes.si), CUDV Dolfke Boštjančič, Draga

Turčija, čudovita dežela prijaznih ljudi. Malo skrivnostna in malo drugačna, nam oddaljena in manj znana. Zato je bila pot tja še dragocenejša, saj smo imeli priložnost spoznati delovanje njihovega izobraževalnega sistema, ki nam je manj poznan.

Prva dva dni so turški gostitelji organizirali obiske izobraževalnih ustanov, kjer potekajo različni izobraževalni programi. Ugotovili smo, da imamo veliko skupnega in podobno izobraževalno politiko. Bili smo prijetno presenečeni nad relativno visokim izobraževalnim standardom, posebej nad ugodnimi normativi, ki omogočajo kvaliteten in bolj individualen pristop. Predvsem pa je bilo povsod čutiti izredno zavzetost in predanost vseh zaposlenih. V Turčiji je dobro razvito izobraževanje odraslih, predvsem pa je pohvalno to, da so znali pritegniti vanj tudi tiste ciljne skupine, ki jih je sicer najtežje doseči in motivirati. Naslednja dva dneva sta bila posvečena dejavnemu sodelovanju na konferenci in na delavnici (na fotografiji), kjer smo vsi sodelujoči predstavili svoje izkušnje in primere dobrih praks. Prepričana sem, da smo s predstavitvami našega dela člani slovenske ekipe dali turškim kolegom in vsem drugim sodelujočim v projektu kakšno novo idejo, ki jo bodo lahko uporabili pri svojem delu.

Turški gostitelji so omenili tudi akcijo pospeševanja branja, ki teče pri njih po vsej deželi. Prek vseh medijev spodbujajo vsakodnevno branje v družinah. Name je prav ta akcija naredila največji vtis, saj bomo za dvig bralne kulture tudi pri nas morali najti vzvod in morda je lahko turški model rešitev tudi za nas.

Druga dobra ideja, ki smo jo srečali, so bili izobraževalni kotički v njihovem kulturnem centru, kjer potekajo brezplačne delavnice in različne druge oblike neformalnega izobraževanja za odrasle. Tudi to je za nas lahko dober zgled, kako odpreti vrata, dati več življenja in približati širši množici ljudi kulturne ustanove, ki žal dostikrat niso dovolj obiskane.

Mag. Andreja Jelen Mernik (andreja.mernik@sc-celje.si), Šolski center Celje

Predzadnje srečanje v projektu SLS je bilo posvečeno razpravi in izmenjavi mnenj med partnerji o doseganju različnih ciljnih skupin odraslih, turški gostitelji pa so nam predstavili delo in izobraževanje otrok in odraslih s posebnimi potrebami. Ogledali smo si ustanove, kjer organizirajo dodatno učno pomoč za otroke, ki so integrirani v redne šole, ter ustanove za usposabljanje in izobraževanje otrok z motnjo v razvoju. Nadvse pristrčno je bilo druženje s temi otroki, zanimivo pa je bilo tudi spoznati učitelje, terapevte in svetovalce v teh ustanovah. Dobila sem občutek, da se strokovno osebje z veliko skrbnostjo, toplino in prijaznim odnosom posveča svojim varovancem, kar se odraža tudi v radoživosti in nasmejanosti teh otrok. Otroci so se zelo razveselili našega obiska in nam zavzeto kazali svoje izdelke in delo.

Obiskali smo tudi poklicni šoli, kjer so nam predstavili potek usposabljanj in izobraževanj za pridobitev različnih poklicev ter možnosti za prehod v zaposlitev. Povedali so nam, da je njihov sistem poklicnega usposabljanja podoben nemškemu izobraževalnemu sistemu, vsa izobraževanja in usposabljanja – tako za mlade kot odrasle – pa so brezplačna. Presenetljiv je podatek o velikem številu mladih v Turčiji, saj naj bi bilo kar 70 % prebivalcev Turčije mlajših od 30 let, kar je povsem v nasprotju z našimi demografskimi kazalniki – nizka rodnost in staranje prebivalstva.

Vesela sem, da sem imela priložnost obiskati Turčijo, spoznati njihov izobraževalni sistem ter delo in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami. Vsi ti vtisi in nova spoznanja so potrdili moje dosedanje delo v izobraževanju odraslih in mi dali nov zagon za delo v prihodnje. Bogastvo turške kulture je v meni prebudilo še večje zanimanje, predvsem pa sem prijetno presenečena nad toplino in prijaznostjo tamkajšnjih ljudi. Upam, da se v Turčijo še kdaj vrnem.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Udeležba na projektnem srečanju v Turčiji mi je ponudila možnost vpogleda v sistem in organizacijo izobraževanja otrok s posebnimi potrebami. Zanimive so načrtovane spremembe, ki izražajo pripravljenost za vstop v Evropsko unijo. Zanimiv je podatek, da je 70 % ljudi v Turčiji mlajših od 30 let, kar se odraža tudi v organizaciji izobraževanja. Predstavili so nam nekatere delavnice za praktično usposabljanje oseb s posebnimi potrebami, od koder poteka prehod v podjetja.

Pristop do učencev je izredno prijeten. Izraža strokovnost in dobro sodelovanje. Zgradbe, tudi novogradnje, so zelo enostavne in funkcionalne. Za odrasle osebe s posebnimi potrebami imajo organiziran program dela in učenja v kleti šole. Dobro je organizirana rehabilitacija in dodatna učna pomoč za otroke, ki so integrirani v redne šole, v obliki manjših centrov, z organiziranim prevozom. Dobro organizirani centri za ocenjevanje otrok najmanj enkrat letno ocenijo napredek in spremembe za vsakega otroka. Če na podlagi predstavljenega in vidnega primerjam sistem v Turčiji s slovenskim sistemom, lahko zaključim, da imamo za odrasle osebe s posebnimi potrebami boljši, dobro razvit sistem pomoči in vseživljenjskega učenja. Za osebe s pridobljenimi možganskimi poškodbami nimajo organizirane možnosti vključevanja po končani rehabilitaciji v bolnici. Za otroke pa imajo dobro načrtovan sistem z močno zunanjo strokovno podporo posameznemu otroku oziroma šolam, kar pa v Sloveniji še razvijamo.

Vesela sem priložnosti, ki mi je razširila znanje in ponudila vpogled v organizacijo sistema za osebe s posebnimi potrebami v drugačnem kulturnem okolju.

Irena Reberšak (irena.rebersak@center-zarja.si), Center Zarja

Pomena in vloge vseživljenjskega učenja se vse bolj zavedamo. Prizadevanja doma – bogastvo ponudbe – imamo vsako leto priložnost spoznavati v TVU. Nadvse pomembno pa je pogledati tudi čez plot, sejati semena in ob tem spoznavati primere dobrih praks drugih dežel. Izjemno dobro organiziran in pester program obiskov ustanov nam je omogočil vpogled v prizadevanja za izobraževanje najrazličnejših skupin. Država Turčija znatno pripomore k vključevanju v izobraževanje s tem, da je za udeležence brezplačno.

17

Ob obiskih me je najbolj prijetno presenetil izjemno topel odnos zaposlenih do uporabnikov, kar je bilo še posebej čutiti pri delu z otroki. Razveselilo me je, da so nam organizatorji omogočili prisostvovanje pri podelitvi certifikatov ob koncu izobraževanja žena (spodnja fotografija na prejšnji strani). Ob tem sem prepoznala podobnosti z nekaterimi našimi študijskimi krožki.

Vsekakor pa je študijski obisk prispeval k povezanosti med udeleženci, saj smo se oplemenitili z izmenjavo bogatih izkušenj.

Natalija Planinc (natalija@planinc.si), Piran

V Sloveniji je bilo prijetnih 20° C, v Karamanmarašu pa je bilo skoraj zimsko hladno. Mesto, gosto pozidano za bloki, leži ob vznožju 1800 m visoke gore Taurus, ki je bila še vedno prekrita s snegom. Veselili smo se vsakega sončnega žarka, ki si je utrl pot skozi oblake. Kljub turobnemu vremenu je bilo vzdušje sproščeno, na trenutke celo razposajeno, kot se za takšna partnerska srečanja pač spodobi. Vtisi so še vedno živi in kar težko je predstaviti vse doživeto. Ker so se moji sopotniki že marsičesa dotaknili, bom predstavila le nekaj drobcev:

- **Turški jezik** je zelo težak, saj v njem težko najdemo kakšno podobnost z angleščino, estonščino, madžarščino, nizozemščino in slovenščino (morda le beseda *çay* – izgovori se enako kot čaj, ki ga v tem delu Turčije popijejo res veliko). Prvi besedi, ki sem si ju zapomnila, sta bili *merhaba* (dober dan) in *güle güle* (nasvidenje oziroma adijo), potem pa se je besednjak le počasi večal glede na potrebe: *bay* (gospod)/*erkek* (moški), *bayan* (ženska). V nekaterih obrazcih, ki so nam jih pokazali, sem zasledila baba (oče) in *anne* (mama), na osvežilnih robčkih *küçük ev* (mala hiša). Pravzaprav mi je kar žal, da sem si zapomnila komaj kakšno besedo, čeprav sta se gostitelja, *Ibrahim* in *Ahmed*, zelo trudila z mano.
- Turki imajo radi **glasbo** in nadvse radi **plešejo**. Kakor hitro se je odvrtilo le nekaj taktov njihove tradicionalne glasbe, so se otroci v ustanovah, ki smo jih obiskali, takoj razživel in zaplesali. Nič drugače ni bilo z *Ibrahimom* in *Ahmedom*, ki sta nas poskušala naučiti nekaj osnovnih gibov. V primerjavi z njima smo bili pošteno 'trdi'.
- Domačini so poskrbeli za **promocijsko gradivo**: pripravili so plastificiran pano, ki nas je pozdravil s pročelja ustanove gostiteljice, [Kahramanmaraş RAM](#), ter plakat, mapo in programski list konference. Groharjevemu Sejalcu, ki krasí [projektno spletno stran](#) se je tako pridružil še eden (na fotografiji).
- Presenetila me je **brezplačnost programov**, pa naj je šlo za programe, namenjene otrokom in odraslim z motnjami v razvoju, ali pa za programe opismenjevanja (teh je v Turčiji še vedno zelo veliko), različne tečaje (jezikovne, ročnodelske ipd.) in druge oblike usposabljanj.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs), ACS

Oglejte si Polnočni klub Biti, postati, pripadati

V **petek, 13. aprila 2012**, bodo ob 23.05 na TV Slovenija 1 predvajali prenovljeni Polnočni klub z naslovom *Biti, postati, pripadati* ([napovednik](#)). *Danica Lorenčič* je v studio povabila *Nado Klučar*, študentko v študijskem krožku UTŽO Ljubljana *Moji starši so stari – kritična geragogika* in udeleženko video izobraževanja v Bristolu, *Jurija Kusa*, študenta ruskega jezika Univerze za tretje življenjsko obdobje in mentorja v prostovoljskem gibanju *Znaš, nauči drugega*, *Tjašo Arko* iz Slovenske filantropije in *mag. Marka Slaviča*, direktorja Doma Danice Vogrinc iz Maribora. V oddaji bodo sodelovali tudi posebej povabljeni gostje, presenečenje večera. Tema srečanja bo povezana z Evropskim letom aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti.

Vir: Novice U3 – 3/2012, spletna stran RTV Slovenija

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Strategije za izboljšanje sodelovanja in ozaveščenosti o izobraževanju odraslih

Cilj študije ([Strategies for improving participation in and awareness of adult learning – European guide](#)), ki jo je izdala Evropska komisija, je:

- raziskati, kako 'narediti' izobraževanje odraslih bolj priljubljeno in bolj dostopno za določene ciljne skupine, vključno z morebitnimi izobraževalci odraslih udeležencev, oblikovalci politik, s ponudniki izobraževanj in socialnimi partnerji;
- analizirati obstoječe pobude za ozaveščanje pomena izobraževanja odraslih, predvsem na ravni držav članic;
- zagotoviti priporočila za dejavnosti v prihodnje in
- predlagati, katere strategije, ki že obstajajo, uporabiti.

Vir: novica Cedefop, [22. marec 2012](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Brošura o podobah starosti v družbi

Peto poročilo nemške vlade *Potenciali starejših* je pokazalo, da so starejši danes bolj izobraženi, so premožnejši in bolj zdravi kot generacije starejših pred njimi. Na drugi strani se večja število kronično obolenih in tistih, ki potrebujejo pomoč. Kakovost življenja je treba ohraniti tudi v skrajnih situacijah starosti.

Kako se tega lotimo, je odvisno tudi od podob starosti, ki imajo velik vpliv na uresničenje in na razvoj zmožnosti starejših.

Vendar podobe starosti, ki prevladujejo v družbi, ne kažejo raznovrstnosti poznejših let življenja, zato je nemško Zvezno ministrstvo za družinske zadeve, starejše, ženske in mlade zaprosilo komisijo, ki je pripravilo Šesto vladno poročilo o starosti, da preuči podobe starosti na različnih družbenih področjih (delo, izobraževanje, javna občila, zdravje, dolgotrajna nega in staranje, cerkev, civilna družba, politika in pravo) in tudi to, kako te vplivajo na participacijo starejših v družbi. Septembra 2011 je izšla brošura v angleščini z naslovom *Nova kultura stanja – podobe starosti v družbi* (*A New Culture of Ageing: Images of Ageing in Society*), ki prinaša ugotovitve in priporočila Šestega vladnega poročila o starosti.

Vira: Novice U3 – 2/2012, [spletna stran nemškega Zveznega ministrstva za družinske zadeve, starejše, ženske in mlade](#)

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

IZ DRUGIH VIROV

Izšla je druga letošnja številka glasila ADEES

Andragoško društvo Slovenije (ADS) je objavilo [marčevsko številko e-glasila](#), v kateri:

- prosijo člane društva in bralce glasila, da predlagajo nove častne člane ADS, ki imajo zasluge za razvoj izobraževanja odraslih;
- vabijo k sodelovanju na 5. konferenci Mednarodnega združenja za primerjalne raziskave izobraževanja odraslih – ISCAE, ki bo od 3. do 6. novembra v Las Vegasu v Nevadi, ZDA;
- povzemajo pomembne mednarodne novice;
- predstavljajo dejavnosti v Centru za dnevne aktivnosti starejših v občini Tolmin, ki je bil ustanovljen oktobra lani;
- vabijo na 20. izobraževalne dneve specialne in rehabilitacijske pedagogike z osrednjo temo *Pomen komunikacije pri delu z osebami s posebnimi potrebami in za njih* (bili so 3. in 4. aprila 2012 na Ptujju);
- povzemajo novice iz e-informativnega glasila Univerze za tretje življenjsko obdobje;
- opozarjajo na letošnji Teden možganov (odvil se je med 12. in 16. marcem letos).

Vir: [spletna stran ADS](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Tretja številka VETAlert

VETAlert je mesečni izbor publikacij, objavljenih v Cedefopovi bibliografski bazi – VET-Bib. Prinaša dostop do spletnih publikacij o poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

V [marčevski številki](#) je mogoče dostopati do ene Cedefopove publikacije, dveh nacionalnih poročil VET in Europe (Nizozemska in Slovaška) in štiridesetih publikacij, ki so jih izdali uradi na evropski ravni. Objavljene so najnovejše publikacije in dokumenti (večinoma z dostopi) o štirih temah, in sicer:

- prepoznavanju potreb po strokovni usposobljenosti,
- razumevanju kvalifikacij,
- analizi politik izobraževanja in usposabljanja,
- razvoju vseživljenjskega učenja.

V zadnji številki je omenjenih tudi sedem slovenskih dokumentov, od tega pet člankov iz Andragoških spoznanj. Žal pa ni dostopa do njih.

Vir: spletna stran Cedefop, [26. marec 2012](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Študijski krožek Beseda slovenske Istre bo prejel priznanje in nagrado Alojza Kocijančiča

Kocijančičevo nagrado – poimenovana je po Alojzu Kocijančiču, duhovniku in pesniku – podeljujejo občine Piran, Izola in Koper za posebne dosežki pri oblikovanju kulturne podobe slovenske Istre.

Za leto 2011 prejme priznanje Študijski krožek Beseda slovenske Istre za posebne dosežke pri oblikovanju, raziskovanju in ohranjanju kulturne identitete Istre. Slavnostna podelitev bo v prostorih Kulturnega doma Izola v petek, 20. aprila 2012.

Utrinke s podelitve boste lahko prebrali v majski številki e-Novičk.

Vir: spletna stran <http://sk.acs.si>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Uspešnost fakultete se meri z uspešnostjo diplomantov

Objavljeni kazalniki v izobraževanju odraslih ([Education at a glance 2011](#)) kažejo, da zaposleni, ki so zgodaj prekinili šolanje v času globalne gospodarske krize, bolj množično izgubljajo zaposlitev kot

tisti z izobrazbo. Dobra izobrazba ter razvite spretnosti in veščine so potrebne za izboljšanje nadaljnjih ekonomski in socialnih možnosti posameznika ter za uspešno in trajnostno rast podjetij.

V Kariernem centru Doba Fakultete izvajamo vrsto dejavnosti za strokovno in osebnostno rast diplomantov. Enkrat letno z anketo spremljamo njihovo napredovanje. Anketiranje je eno ključnih orodij pridobivanja informacij o uspešnosti naših diplomantov na trgu dela in ustreznosti ter uporabnosti znanj in kompetenc, ki so jih med študijem na fakulteti pridobili oziroma razvili. Zadnja analiza je pokazala, da je bilo 60 % diplomantov Doba Fakultete v šestih mesecih po diplomi deležnih pozitivnih sprememb v karieri (zahtevnejše delo, višja plača, drugo delovno mesto, sprememba kariere ...), 20 % brezposelnih diplomantov pa je v navedenem obdobju dobilo zaposlitev. 55 % prvostopenjskih diplomantov bo študij nadaljevalo v magistrskih programih različnih fakultet.

V Sloveniji se pomena znanja najbolj zavedajo posamezniki, saj se največkrat v izobraževanja vpisujejo na individualni ravni, zaradi osebnih razlogov in koristi, ki jim jo diploma prinaša. Vendar je zaradi krize in negotovosti takšnih posameznikov vsako leto manj, saj potencialni kandidati pogosto ne vidijo smisla svojega nadaljnjega izobraževanja. Plačevanje šolnin v času krize se zmanjšuje tudi v uspešnih podjetjih, ponekod več kot za polovico. Ti podatki gotovo niso spodbudni za prihodnost gospodarstva v Sloveniji. Dejstvo je, da le visoko usposobljeni diplomanti z gotovostjo prispevajo ne samo k dvigovanju kulturnih norm prebivalstva, ampak tudi k povečanju zaposljivosti, konkurenčnosti in produktivnosti v gospodarstvu.

Polona Baloh (polona.baloh@doba.si), Doba Fakulteta

Mednarodna konferenca v Ljubljani je predstavila primere dobrih praks na področju duševnega zdravja

Zavod Papihot, Ljubljana in Zavod Ruj, Velenje sta 5. marca skupaj s člani nemških ustanov Club House München Giesing in Club House Schwalbennest pripravila mednarodni dogodek o zagotavljanju možnosti za učenje in socialno vključevanje oseb s težavami v duševnem zdravju ([program](#)).

Konferenca je predstavila rezultate dvoletnega evropskega projekta programa Grundtvig *Zagotavljanje možnosti za učenje in socialno vključevanje odraslih z duševnimi boleznimi (Empowering adults with mental illness for learning and social inclusion – EMPAD)*, ki se bo izteklet letos jeseni. Cilj projekta, ki se lahko pohvali tudi s partnerjem iz ZDA, je ustvariti nov program usposabljanja osebja za izobraževanje odraslih in drugih strokovnjakov, ki delajo z osebami s težavami v duševnem zdravju.

Udeležence konference je nagovoril *Davor Dominkuš*, predstavnik Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Med glavnimi nalogami zagotavljanja duševnega zdravja je navedel prehajanje uporabnikov programov iz institucionalnih oblik v skupnostne oblike. Predstavnica zavoda Papihot in vodja projekta EMPAD v Sloveniji, *Špela Reš*, je predstavila dobro izkušnjo iz tujine – model skupnostne skrbi za odrasle osebe s težavami v duševnem zdravju, *Club House*.

22

Ljubljanska konferenca ni bila namenjena zgolj predstavitvi primerov socialnega vključevanja oseb s težavami v duševnem zdravju, temveč so bili v delo konference kot obiskovalci in govorniki vključeni tudi uporabniki programov in storitev. Predstavili so svoje osebne zgodbe (fotografija na prejšnji strani).

Kot je pokazala razprava, se lahko v Sloveniji pohvalimo z dobro razvitimi neformalnimi mrežami, ki se stkejo med osebami s težavami v duševnem zdravju, njihovimi svojci in prijatelji. Slabše pa so izkušnje s formalnimi mrežami, ki bi jim v prihodnje veljalo posvetiti več pozornosti, zato je izziv za prihodnost vpeljevanje metod dela v *Club House* tudi v Slovenijo.

Podrobnosti s konference si lahko preberete v [daljšem članku](#).

Špela Reš (spela.res@pilot.si), Zavod Papilot, Ljubljana

Na RIC-u Novo mesto smo uspešno izpeljali prvi regijski festival za TE – Znanje aktivira te

Od 5. do 9. marca se je v prostorih Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto (RIC Novo mesto) odvil prvi največji karierno zaposlitveni dogodek v JV regiji. V tednu regijskega festivala se je predstavilo skoraj 40 organizacij, ki se na nacionalni in regionalni ravni ukvarjajo z izobraževanjem in zaposlovanjem. Zvrstilo se je več kot sto dogodkov. Delavnic, predavanj ter ustvarjalnih in svetovalnih koticikov se je udeležilo več kot 1.600 udeležencev – zaposlenih, iskalcev zaposlitve, študentov pa tudi starejših občanov. Dobro so bile obiskane tudi stojnice znanja, na katerih so različne izobraževalne in druge organizacije predstavljale svoje programe in podperne dejavnosti.

Cilji festivala so bili:

- vzpostaviti mrežo organizacij, ki se dejavno ukvarjajo s področji izobraževanja in zaposlovanja,
- ponuditi strokovno pomoč pri vključevanju v izobraževalne programe,
- odraslim in mladini ponuditi svetovalne storitve pri izobraževanju in zaposlovanju,
- vplivati na zavedanje ljudi o pomenu lastne dejavnosti pri izobraževalnem, kariernem in osebnem razvoju.

Na to, kako pomembna je lastna dejavnost pri oblikovanju kariere in osebne rasti, je festival opozarjal že s svojim sloganom: *Znanje aktivira te!*

V okviru festivala se je odvil tudi strokovni dogodek z naslovom *Partnersko sodelovanje za uspešno vključevanje migrantov v vseživljenjsko učenje* (na fotografiji). Udeleženci posveta so osvetlili izkušnje pri svojem delu z migranti, si izmenjali informacije o različnih pristopih dela ter oblikovali predloge za še bolj kakovostno delo na tem področju.

Tea Sulič (tea.sulic@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Konferenca Kam peljejo naši možgani?

15. marca smo izpeljali 3. nacionalno konferenco o dolgotrajni pomoči osebam po pridobljenih možganskih poškodbah z naslovom *Kam peljejo naši možgani?*. Konference, na kateri smo govorili o vožnji osebnega vozila po možganski poškodbi ([program](#)), se je udeležilo 84 oseb.

Za začetek nam je *mag. Andrej Justinek* iz Agencije za varnost prometa predstavil zakonodajo s področja vozniškega dovoljenja, v nadaljevanju pa smo udeleženci opredelili probleme, za katere menimo, da se pojavljajo na področju vožnje po možganski poškodbi:

- *prof. dr. Zvezdan Pirtošek, dr. med.*, predstojnik Kliničnega oddelka za bolezni živčevja iz UKC Ljubljana, je opisal delovanje možganov v procesu vožnje,
- *prof. dr. Anton Zupan, dr. med.*, vodja Rehabilitacijskega inženiringa v URI Soča, je v svojem prispevku predstavil ocenjevanje voznških sposobnosti po poškodbi,
- svojo izkušnjo s poškodbo in željo po vožnji je z udeleženci konference delil *Matej David*, uporabnik Centra Zarja,
- *Sabina Gombač*, vodja Centra Zarja Kajuhova, je s konkretnim primerom predstavila vožnjo po poškodbo z vidika dolgotrajne rehabilitacije,
- *dr. Vesna Radonjič Miholič* je govorila o tveganju, ki ga vožnja po poškodbi prinaša,
- o svoji osebni izkušnji pa je spregovorila tudi *Janja Nagode*, uporabnica Centra Zarja,
- tuji gostje, ki so na konferenci sodelovali v okviru študijskega obiska, so predstavili ureditev na področju vožnje po poškodbi v svoji državi.

Sledila je razprava, v kateri smo prišli do zaključkov konference, ki jih bomo objavili in posredovali vsem pristojnim ter jih pozvali k sodelovanju za ureditev in delovanje na tem področju.

Na [spletni strani Centra Zarja](#) si lahko ogledate tudi foto utrinke z dogodka.

Melita Oven (melita.oven@center-zarja.si), Center Zarja

NE PREZRITE

Izobraževanje mentorjev UTŽO Ljubljana

V četrtek, 19. aprila 2012, bo v Ljubljani teklo izobraževanje mentorjev Univerze za tretje življenjsko obdobje Ljubljana (UTŽO Ljubljana) z naslovom *Programiranje izobraževalnega programa in postavljanje učnih ciljev*. Srečanje, ki bo od 14.30 do 17. ure na Poljanski 6 (Slomškova dvorana, pritličje levo), bo vodila *prof. dr. Ana Krajnc*.

Za udeležbo na izobraževanju je potrebna prijava (E: univerza-3@guest.arnes.si). Oseba za stik je Alijana Šantej (T: 01 4332 090).

Vir: Novice U3 – 3/2012

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

POSVETI, KONFERENCE

Social Innovation for Active Inclusion: Lifelong Learning Contribution for a Better Tomorrow

(Družbena inovativnost za dejavno vključevanje – prispevek vseživljenjskega učenja za boljši jutri)

Leuven, Belgija, 14. maj 2012

To je redna letna konferenca Evropske civilne družbene platforme za vseživljenjsko učenje (The European Civil Society Platform on Lifelong Learning – EUCIS-LLL). Na njej bodo obravnavali in predlagali inovativne načine reševanja prikrajšanosti v izobraževanju in brezposelnosti mladih. Podrobnejše informacije najdete na [spletni strani EUCIS-LLL](#).

Lifelong Learning: Continuous Education for Sustainable Development (Vseživljenjsko učenje: Nadaljevalno izobraževanje za trajnostni razvoj)

Saint-Petersburg, Rusija, 1. do 3. junij 2012

Letošnja konferenca bo jubilejna, deseta po vrsti. Organizator je Leningrajska državna univerza A. S. Puškina, informacije pa objavljajo na spletni strani <http://lifelong-education.ru/index.php/en>.

2nd International Conference on the Future of Education (2. mednarodna konferenca o prihodnosti izobraževanja)

Firenze, Italija, 7. in 8. junij 2012

Cilj druge konference *Prihodnost izobraževanja* je spodbuditi mednarodno sodelovanje in izmenjavo dobrih praks na področju inovacij v izobraževanju. Konferenca bo odlična priložnost za predstavitev preteklih in sedanjih izobraževalnih projektov. Več informacij je objavljenih na spletni strani: http://www.pixel-online.net/edu_future2012/.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

NIŽJE izobraženi delavci na poti k zdravju - izzivi za zdravstveno vzgojo / urednika Elzbieta Korzeniowska, Krzysztof Puchalski ; [izdajatelj Inštitut za medicino dela Jerzyja Noferja, Lodž, Poljska (Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera) ; prevod v slovenščino Deks d.o.o.] - Riga : Inštitut za zdravje pri delu in zdravstveno ekologijo Stradinove univerze v Rigi, cop. 2010. - 131 str. : ilustr. ; 30 cm

NOV(O) državljan(stvo) / Cirila Toplak in Žiga Vodovnik (ur.). - Ljubljana : Sophia, 2011 (Ljubljana : Rotosi). - X, 218 str. ; 21 cm. - (Zbirka Sodobna družba / Sophia ; 2011, 35)

NOVA državljantva v dobi globalizacije / [Jernej Pikalo ... et al.] ; Jernej Pikalo (ur.). - Ljubljana : Sophia, 2010 (Ljubljana : Rotosi). - V, 251 str. ; 21 cm. - (Zbirka Sodobna družba / Sophia ; 2010, 34)

OLIVER, Esther

Research and development in adult education : fields and trends / Esther Oliver. - Opladen ; Farmington Hills (Michigan) : B. Budrich, 2010. - 135 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Study guides in adult education)

PALLOFF, Rena M., 1950-

Building online learning communities : effective strategies for the virtual classroom / Rena M. Palloff, Keith Pratt. - 2nd ed. - San Francisco : Jossey-Bass, cop. 2007. - XXIV, 292 str. : ilustr. ; 24 cm. - (The Jossey-Bass higher and adult education series)

PERAT, Anton

Kdo uči / Anton Perat. - Ljubljana : Jutro, 2010. - 56 str. ; 21 cm

PERAT, Anton

Vzgoja za umno gospodarjenje : pozabljena slovenska finančna pismenost / Anton Perat. - Ljubljana : Jutro, 2010. - 60 str. : ilustr. ; 21 cm

A REALLY useful book of learning and earning : 2010. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2009. - 128 str. : ilustr. ; 21 cm

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure,
- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Obveščamo vas, da bo knjižnica ACS od 30. aprila do 4. maja 2012 zaprta.

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS; dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zgamajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitve: Nevenka Kocijančič | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.